

บทที่ ๗

ข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบจากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔ ในระยะสิ้นสุดแผนฯ ขณะที่ปรึกษาได้จัดทำข้อเสนอแนะ แบ่ง เป็น ๓ ระยะ คือ ข้อเสนอแนะ ระยะเร่งด่วน ข้อเสนอแนะระยะกลาง และข้อเสนอแนะระยะยาว โดยมีกำหนดเวลาในการดำเนินการภายในช่วงแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ดังต่อไปนี้

๗.๑ ข้อเสนอแนะระยะเร่งด่วน (ควรดำเนินการภายในปี พ.ศ.๒๕๕๖)

๗.๑.๑ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรด้านคนพิการควรให้ความสำคัญกับ Inclusive policy เป็นรูปแบบนโยบายที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งจะต้องบูรณาการหรือประสานงานด้านคนพิการในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการให้สอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

๗.๑.๒ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) ควรตั้งคณะทำงานดำเนินการในเรื่องเร่งด่วน ดังต่อไปนี้

๑) คณะอนุกรรมการ ประสานแผนระหว่างกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเพื่อจัดลำดับความสำคัญของงานที่จะต้องทำในช่วงปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ และจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน กำหนดกรอบงบประมาณในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และตัวชี้วัดให้ชัดเจน และบันทึกเป็นมติไว้ในรายงานการประชุมเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตาม

๒) คณะอนุกรรมการ จัดวางระบบการติดตามและประเมินผลด้วยตนเอง (Self Evaluation) ของหน่วยงานที่มีบทบาทหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) เพื่อให้กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดจะต้องกรอกข้อมูลเพื่อติดตามประเมินผลการดำเนินงานของตนตามแบบประเมินตนเอง พร้อมงบประมาณที่จ่ายจริงในแต่ละแผนงาน โครงการ/กิจกรรมทุก ๖ เดือน

๓) คณะอนุกรรมการเพื่อบูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานที่มีฐานข้อมูลด้านคนพิการ เพื่อให้การใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย ในรูปแบบการนำไปใช้เชิงบูรณาการ

๔) คณะอนุกรรมการ เพื่อปรับนิยามประเภทของความพิการและคนพิการให้เป็นไปตามมาตรฐาน/หลักการเดียวกัน

๗.๑.๓ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรบูรณาการงานของส่วนกลางให้ชัดเจนก่อนที่จะมอบหมายให้พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำจังหวัดดำเนินการเพื่อลดภาระงานล้นมือและความซ้ำซ้อนของงาน

๗.๑.๔ กระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางสังคมต่อคนพิการตามสิทธิขั้นพื้นฐาน ตามที่ระบุในพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.๒๕๕๐ ควรพัฒนาช่องทางการเข้าถึงบริการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของคนพิการแต่ละประเภท รวมทั้งการจัดหาและพัฒนาสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกและการช่วยเหลืออื่นใดที่เกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพคุณภาพพิการและการดำรงชีวิตอิสระ

๗.๑.๕ หน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนและองค์กรด้านคนพิการควรร่วมมือกันอย่างจริงจังในการรณรงค์ต่อสังคมให้มีความเข้าใจที่ดีต่อความพิการและคนพิการ โดยควรกระตุ้นให้สื่อมวลชนให้ความสำคัญกับการนำเสนอศักยภาพของคนพิการ มากกว่าการนำเสนอภาพของการที่ทำให้เกิดความเวทนาสงสารคนพิการ รวมทั้งการปลูกฝังเจตคติเชิงบวกของผู้ปฏิบัติงานด้านคนพิการต่อความพิการและคนพิการอย่างจริงจัง

๗.๒ ข้อเสนอแนะระยะกลาง (ควรดำเนินการภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘)

๗.๒.๑ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) จะต้องดำเนินการพัฒนาบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการดำเนินงานเกี่ยวกับฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ทั้งด้านเทคโนโลยี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของข้อมูล และเจตคติเชิงบวกต่อคนพิการ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้คาดคะเนจำนวนคนพิการ ประเภท ช่วงอายุ ระดับความรุนแรงของความพิการหรือระดับความสามารถในการพึ่งตนเอง ผลิตภัณฑ์และบริการที่คนพิการแต่ละกลุ่มพึงได้รับตามสิทธิและตามมาตรฐาน บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการทำงานทั้งด้านการผลิตและการบริการตามสิทธิขั้นพื้นฐานของคนพิการ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรคนพิการด้านต่างๆทุกระดับ

๗.๒.๒ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ควรปรับปรุงระบบการบริหารเพื่อให้คนพิการเข้าถึงได้ง่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งระเบียบกองทุน การกลั่นกรองโครงการระยะเวลาดำเนินการ และการเขียนโครงการ

๗.๒.๓ กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านคนพิการควรพัฒนารูปแบบของสื่อประเภทต่างๆที่คนพิการสามารถเข้าใจ เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ง่าย ผ่านรายการโทรทัศน์ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ซึ่งได้ผลในวงกว้างและรวดเร็ว

๗.๒.๔ กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านคนพิการควรมีแผนงานที่ชัดเจนในการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพอย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ต่อปี รวมทั้งรวบรวมข้อมูลบุคลากรเหล่านี้เข้าสู่ฐานข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงกันได้ ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างขวัญ

กำลังใจให้กับบุคลากรที่ทำงานด้านคนพิการอย่างเหมาะสมต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมอบหมายงานอย่างชัดเจนเมื่อมีการโยกย้ายหรือเปลี่ยนตำแหน่ง/ลาออก

๗.๓ ข้อเสนอแนะระยะยาว (ควรดำเนินการภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๙)

๗.๓.๑ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรสร้างแรงจูงใจและมีมาตรการเชิงบวกในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งส่งเสริมองค์กรด้านคนพิการและเครือข่ายให้มีความพร้อมต่อการเข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น

๗.๓.๒ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรสร้างแรงจูงใจ ความมั่นคงและความก้าวหน้าให้ล่ามภาษามือที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี หันมาสนใจการประกอบอาชีพล่ามภาษามือสำหรับคนหูหนวก เพื่อลดการสูญเสียบุคลากรที่มีคุณภาพ

๗.๓.๓ กระทรวงที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรเฉพาะทางด้านคนพิการ ได้แก่ จิตแพทย์ นักกายภาพบำบัด พยาบาล ครูพี่เลี้ยง ครูแนะแนว ล่ามภาษามือ บุคลากรที่ทำหน้าที่ดูแลคนพิการ/อาสาสมัคร ควรเพิ่มทั้งปริมาณและคุณภาพให้สามารถดูแลให้ความช่วยเหลือคนพิการได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง

๗.๓.๔ กระทรวงที่เกี่ยวข้องกับงานด้านคนพิการ ควรมีแผนงาน โครงการและงบประมาณที่ชัดเจนในการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัย เพื่อสามารถผลิตงานวิจัยที่มีคุณภาพด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นฐานไปสู่การสร้างนวัตกรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเฉพาะกลุ่มและการพัฒนานโยบายในภาพรวม

๗.๓.๕ กระทรวงที่เกี่ยวข้องกับงานด้านคนพิการควรส่งเสริมให้มีการนำผลงานวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างจริงจังในการแก้ไขปัญหาที่ดำรงอยู่และการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ